YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
13 päivänä joulukuuta 1989 *

Asiassa C-322/88,

jonka tribunal du travail de Bruxelles on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensiksi mainitussa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Salvatore Grimaldi, kotipaikka Bryssel,

vastaan

Fonds des maladies professionnelles, Bryssel,

ennakkoratkaisun jäsenvaltioille Euroopan ammattitautiluettelosta 23.7.1962 annetun komission suosituksen (EYVL 1962, 80, s. 2188) ja ammattitautia sairastavien korvausedellytyksistä 20.7.1966 annetun komission suosituksen 66/462 (EYVL 1966, 147, s. 2696) tulkinnasta ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan viidennen kohdan perusteella,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja F. A. Schockweiler sekä tuomarit G. F. Mancini ja T. F. O'Higgins,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Loutermann,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen komission oikeudellisen neuvonantajan Jean-Claude Sechén komission puolesta esittämän huomautuksen,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen ja 10.10.1989 pidetyn suullisen käsittelyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.10.1989 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal du travail de Bruxelles on esittänyt 28.10.1988 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.11.1988, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan viidennen kohdan ja jäsenvaltioille Euroopan ammattitautiluettelosta 23.7.1962 annetun komission suosituksen (EYVL 1962, 80, s. 2188) tulkinnasta.

2 Kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Salvatore Grimaldi, joka on Belgiassa työskennellyt Italian kansalainen, ja Brysselin Fonds des maladies professionnelles (ammattitautirahasto) (jäljempänä 'rahasto') ja joka koskee viimeksi mainitun kieltäytymistä tunnustamasta kantajan sairastamaa Dupuytrenin tautia ammattitaudiksi.

3 Grimaldi on ollut työssä Belgiassa vuodesta 1953 vuoteen 1980. Hän on pyytänyt 17.5.1983 rahastoa tunnustamaan ammattitaudiksi edellä mainitun taudin, joka on paineilmavasaran käytöstä johtuvan jatkuvan tärinän aiheuttama käsien luu- ja nivelsairaus eli verisuonineuroosi. Rahaston riidanalainen päätös on perustunut siihen, ettei kyseinen tauti ole Belgian ammattitautiluettelossa.

4 Tribunal du travail de Bruxelles on Grimaldin kyseistä päätöstä vastaan nostaman kanteen käsittelyn yhteydessä pyytänyt asiantuntijan lausunnon, jossa on päädytty toteamaan, että on olemassa tauti nimeltä Dupuytrenin tauti, jota ei ole Belgian ammattitautiluettelossa, mutta joka voidaan samaistaa "liiallisesta rasittamisesta johtuvaan - - jännetuppisairauteen". Tauti on

kohdassa F.6.b Euroopan ammattitautiluettelossa, jonka saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä suositeltiin 23.7.1962 annetussa suosituksessa. Lisäksi on noussut esiin kysymys, voitaisiinko Grimaldille antaa mahdollisuus todistaa sellaisen taudin ammatista johtuvan alkuperän, jota ei ole kansallisessa luettelossa, saadakseen korvauksen ammattitautiin sairastuneiden korvausedellytyksistä 20.7.1966 annetussa komission suosituksessa 66/462 (EYVL 1966, 147, s. 2696) määrätyn "sekakorvausjärjestelmän" perusteella.

5 Näillä edellytyksin tribunal du travail de Bruxelles on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja pyytää yhteisöjen tuomioistuinta antamaan ennakkoratkaisun seuraavaan kysymykseen:

"Onko 'Euroopan ammattitautiluettelolla' (ETY:n perustamissopimuksen) 189 artiklan viidennestä kohdasta sen ensimmäisen alakohdan perusteella tehdyn tulkinnan mukaan ja yhteisöjen tuomioistuimen teleologisesti tulkitun oikeuskäytännön mukaan välitön oikeusvaikutus jäsenvaltiossa, jos kyseinen luettelo on selvä, ehdoton, riittävän täsmällinen ja virheetön ja jos siinä ei anneta jäsenvaltiolle harkintavaltaa tavoiteltavan tuloksen osalta ja jos se liittyy komission suositukseen, jota ei ole vielä *yli 25 vuoden kuluttuakaan* muodollisesti saatettu osaksi kyseisen jäsenvaltion kansallista oikeusjärjestystä".

6 Pääasiaa koskevia tosiseikkoja, kyseisiä yhteisön oikeussääntöjä, menettelyn kulkua sekä yhteisöjen tuomioistuimessa esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, jos se on tarpeen yhteisöjen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

7 Siltä osin kuin ennakkoratkaisukysymys koskee suositusten tulkintaa, joilla ei ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan viidennen kohdan mukaan ole sitovaa oikeusvaikutusta, on tarpeen tutkia, onko yhteisöjen tuomioistuin perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla toimivaltainen ratkaisemaan asian.

8 Tältä osin on riittävää todeta, että toisin kuin ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa, jossa suljetaan pois yhteisöjen tuomioistuimen valta tutkia suositusluonteisten toimien laillisuus, 177 artiklassa annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle toimivalta antaa ennakkoratkaisu yhteisön toimielinten kaikkien toimien pätevyydestä ja tulkinnasta ilman poikkeuksia.

9 Yhteisöjen tuomioistuin on 177 artiklan nojalla esitettyjen ennakkoratkaisumenettelyjen yhteydessä jo useaan kertaan antanut ratkaisun ETY:n perustamissopimuksen nojalla annettujen suositusten tulkinnasta (ks. asia 113/75, Frecassetti v. Amministrazione delle Finanze dello Stato, tuomio 15.6.1976, Kok. 1976, s. 983 sekä asia 90/76, Van Ameyde v. UCI, tuomio 9.6.1977, Kok. 1977, s. 1091). Tämän vuoksi esitetty kysymys voidaan tutkia.

10 Tältä osin on huomautettava, että esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että vaikka kysymyksessä viitataan ainoastaan edellä esitettyyn 23.7.1962 annettuun suositukseen, kysymyksessä pyritään myös tarkentamaan edellä mainitun 20.7.1966 annetun suosituksen 66/462 oikeusvaikutukset sisäisessä oikeusjärjestyksessä. On näin ollen ymmärrettävä, että esitetyllä kysymyksellä halutaan tietää, luodaanko edellä mainituilla suosituksilla kansallisten täytäntöönpanotoimenpiteiden puuttuessa yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joihin ne voivat vedota kansallisissa tuomioistuimissa.

11 Ensiksi on muistettava yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan määräysten nojalla asetuksia on sovellettava sellaisenaan, ja näin ollen ne luonteensa vuoksi voivat tuottaa oikeusvaikutuksia, mistä ei kuitenkaan seuraa se, että kyseisessä artiklassa tarkoitetut muut säädökset ja toimet eivät koskaan voisi tuottaa vastaavia oikeusvaikutuksia (ks. erityisesti asia 8/81, Becker v. Finanzamt Münster-Innenstadt, tuomio 19.1.1982, Kok. 1982, s. 53).

12 Jotta voitaisiin todeta, voiko yksityisillä olla oikeuksia edellä mainittujen kahden suosituksen perusteella, on ensin tutkittava, voiko niistä aiheutua sitovia oikeusvaikutuksia.

13 On korostettava tässä yhteydessä, että yhteisön toimielimet antavat yleensä suosituksia, jotka 189 artiklan viidennen kohdan mukaan eivät ole sitovia, jos yhteisön toimielimillä ei ole perustamissopimuksen nojalla valtaa antaa sitovia säädöksiä tai jos ne katsovat, ettei ole tarpeen antaa sitovampia sääntöjä.

14 Kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö (ks. erityisesti asia 147/83, Binderer v. komissio, tuomio 29.1.1985, Kok. 1985, s. 257), jonka mukaan muodon valinnalla ei voida muuttaa toimen luonnetta, on kuitenkin tutkittava, vastaako toimen sisältö tarkoin sille annettua muotoa.

15 Käsiteltävänä olevassa asiassa esiintyvien kahden suosituksen osalta on todettava, että niiden perusteluissa viitataan ETY:n perustamissopimuksen 155 artiklaan, jossa annetaan komissiolle yleinen toimivalta antaa suosituksia, sekä 117 ja 118 artiklaan. Yhteisöjen tuomioistuimen asioissa 281/85, 283/85, 284/85, 285/85, 287/85, Saksan liittotasavalta, Ranska, Alankomaat, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta vastaan komissio, 9.7.1987 antaman tuomion (Kok. 1987, s. 3203) mukaan 118 artiklassa ei puututa jäsenvaltioiden toimivaltaan sosiaalialalla, jos perustamissopimuksen muista määräyksistä ei muuta johdu ja jos tätä toimivaltaa käytetään jäsenvaltioiden välisessä yhteistyössä, jonka toteuttamisesta komissio huolehtii.

16 Näissä olosuhteissa ei ole aihetta epäillä, etteivätkö kyseiset toimet olisi todellisia suosituksia eli toimia, joilla ei ole tarkoitus tuottaa sitovia oikeusvaikutuksia edes niille, joille suositukset on osoitettu. Tämän vuoksi niillä ei luoda oikeuksia, joihin yksityiset oikeussubjektit voisivat vedota kansallisissa tuomioistuimissa.

17 Tältä osin sillä, että yli 25 vuotta on kulunut ensimmäisen kyseisen suosituksen antamisesta ilman, että kaikki jäsenvaltiot olisivat sen toteuttaneet, ei ole merkitystä kyseisen tekstin oikeusvaikutusten osalta.

18 Jotta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastattaisiin tyhjentävästi, on korostettava, ettei kyseisten toimien voida kuitenkaan katsoa olevan vailla minkäänlaisia oikeusvaikutuksia. Kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon suositukset ratkaistessaan niiden käsiteltäviksi saatettuja asioita erityisesti silloin, kun niissä selvennetään suositusten toteuttamiseksi annettujen kansallisten säädösten tulkintaa tai kun niiden tarkoituksena on täydentää yhteisön sitovia säädöksiä.

19 Tribunal du travail de Bruxellesin esittämään kysymykseen on vastattava, että ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan viidennen kohdan perusteella Euroopan ammattitautiluettelosta 23.7.1962 annetulla komission suosituksella ja ammattitautia sairastavien korvausedellytyksistä 20.7.1966 annetulla komission suosituksella 66/462 ei sellaisenaan luoda yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joihin ne voisivat vedota kansallisissa tuomioistuimissa. Kansallisten tuomioistuinten on kuitenkin otettava suositukset huomioon ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita erityisesti silloin, kun suositukset selventävät muiden kansallisten tai yhteisön säännösten tulkintaa.

Oikeudenkäyntikulut

20 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut tribunal du travail de Bruxellesin 28.10.1988 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

ETY:n perustamissopimuksen 189 artiklan viidennen kohdan perusteella Euroopan ammattitautiluettelosta 23.7.1962 annetulla komission suosituksella ja ammattitautia sairastavien korvausedellytyksistä 20.7.1966 annetulla komission suosituksella 66/462 ei sellaisenaan luoda yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia, joihin ne voisivat vedota kansallisissa tuomioistuimissa. Kansallisten tuomioistuinten on kuitenkin otettava suositukset huomioon ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita erityisesti silloin, kun suositukset selventävät muiden kansallisten tai yhteisön säännösten tulkintaa.

Schockweiler Mancini O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä joulukuuta 1989.

J.-G. Giraud
kirjaaja

F. A. Schockweiler
toisen jaoston puheenjohtaja